

عنوان مقاله:

بازشناخت کارکرد قرینه های مقامی در فهم حدیث از دیدگاه شیخ انصاری

محل انتشار:

دوفصلنامه علوم قرآن و حدیث، دوره 53، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

علی نصرتی - عضو هیئت علمی / دانشگاه علوم اسلامی رضوی

سید ابوالقاسم حسینی زیدی - دانشگاه فردوسی مشهد

محمد حسن قاسمی - عضو هیئت علمی / دانشگاه علوم اسلامی رضوی

خلاصه مقاله:

قرینه ها از جهات گونا گونی قابل تقسیم هستند که بنا بر یک تقسیم به دو نوع لفظی و غیر لفظی (مقامی) تقسیم می شوند. شیخ انصاری همانند دیگر فقیهان شیعه با تشکیل خانواده های حدیثی در جای جای مباحث فقهی از قرائن مختلف برای رسیدن به مراد واقعی امام بهره می برد. پژوهش حاضر با روش توصیفی تحلیلی به بررسی چهار قرینه غیر لفظی (مقامی) پرداخته و به این نتیجه رسیده است که: اولاً در نظر شیخ انصاری اجماع، یکی از مهم ترین قرینه های غیر لفظی است که حدیث پژوه را به فهم مراد جدی معصوم راهنمایی می کند؛ ثانیاً شیخ اعظم در مقام نظریه پردازی فهم و عمل اصحاب را جابر و کاسر نمی داند ولی در مقام عمل برای فهم و تحلیل دلالتی روایات، بارها به فهم و عمل اصحاب استناد کرده است؛ ثالثاً یکی از قرینه های غیر لفظی که حدیث پژوه را به مراد جدی و واقعی حدیث راهنمایی می کند، جایگاه علمی سائل است که شیخ انصاری هم از این قرینه در آثار فقهی خود استفاده کرده است؛ رابعاً شیخ انصاری در تراث فقهی و اصولی خود، در مواردی برخی از معانی محتمل را که مستلزم تخصیص اکثر بوده کنار نهاده است. خامساً شیخ اعظم برخی روایات را با میزان ناسازگاری با شان و عصمت معصوم سنجیده و با اینکه به لحاظ سند معتبر بوده اند، ولی آن ها را تاویل برده یا کنار نهاده است.

کلمات کلیدی:

قرینه های مقامی، قرینه غیر لفظی، فهم حدیث، شیخ انصاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1478939>

